

Załącznik nr 3 do
Ogłoszenia Burmistrza
Miasta i Gminy Strzelin
z dnia 28 maja 2021 r.

GMINA STRZELIN

**PROGRAM PROFILAKTYKI
ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)
DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN**

OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023

PODSTAWA PRAWNA:

art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.).

Strzelin 2021

I. Opis choroby lub problemu zdrowotnego i uzasadnienie potrzeby wprowadzenia programu polityki zdrowotnej

I. 1. Opis problemu zdrowotnego

Wirus brodawczaka ludzkiego zwanego HPV istnieje w naturze w ponad 100 podtypach. Może on powodować rozwój nowotworów złośliwych, głównie raka szyjki macicy u kobiet i raka prącia u mężczyzn.

Wirusy brodawczaka są bardzo szeroko rozpowszechnione wśród ludzi, kontakty bezpośrednie, a więc seksualne oraz poprzez dotyk, to główne drogi transmisji wirusa. U kobiet większość zakażeń HPV obserwuje się u pomiędzy 16 a 26 rokiem życia. Około 70-80% osób aktywnych seksualnie przed 50 rokiem życia przebędzie zakażenie wirusem HPV, w większości przypadków nie wiedząc o tym. Rozpowszechnienie i tzw. potencjał onkogenny poszczególnych typów HPV jest różny. Szacunkowe dane wskazują, że dwa onkogenne i najbardziej rozpowszechnione typy wirusa: HPV16 i HPV18 są odpowiedzialne za rozwój aż 70-80% przypadków raka szyjki macicy, a pięć najczęściej rozpowszechnionych onkogennych typów HPV - 16, 18, 31, 33 i 45 jest odpowiedzialnych za rozwój blisko 98% przypadków raka szyjki macicy.

Wirusy możemy podzielić na niskoonkogenne, tj. niskiego ryzyka oraz wysookonkogenne, tj. wysokiego ryzyka. Wirusy niskiego ryzyka odpowiedzialne są, zarówno u kobiet jak i mężczyzn, za powstawanie łagodnych zmian brodawkowatych narządów rozrodczych (określanych jako kłykciny kończyste). Statystycznie, przewlekła infekcja HPV zwiększa 500-krotnie ryzyko rozwoju raka szyjki macicy. Potwierdzono w testach, że DNA HPV jest obecne w 99,7% przypadków raka szyjki macicy, zatem to oznacza, że HPV ma wpływ na prawie każde zachorowanie na tą przypadłość. Zakażenie typami HPV wysookonkogennym związane jest również z występowaniem innych, rzadszych nowotworów narządów moczowo-płciowych, takich jak rak odbytu, pochwy i sromu, a także gardła czy języka.

Jednakże to rak szyjki macicy jest obecnie trzecim pod względem częstości zachorowań nowotworem u kobiet na świecie. Ponad 85% nowych zachorowań dotyczy kobiet zamieszkałych w krajach rozwijających się, z czego ponad 54 tysiące zarejestrowano w Europie w 2009 roku. Rak ten był wówczas na 5. miejscu pod względem liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet w Europie.

Główną drogą przenoszenia zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego, poza wieloma innymi, są kontakty seksualne. Czynnikiemami zwiększającymi ryzyko zakażenia są zatem:

- wczesne rozpoczęcie współżycia seksualnego,
- uprawianie seksu bez zabezpieczenia - prezerwatyw,
- duża liczba partnerów seksualnych,
- partnerzy seksualni z grupy ryzyka,

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

- nieodpowiednia higiena okolic intymnych,
- duża liczba przebytych porodów,
- długotrwała antykoncepcja hormonalna,
- korzystanie z wspólnych ręczników, publicznych pryszniców.

Gdy dojdzie do infekcji, bardziej narażone na ryzyko powikłań nosicielstwa są osoby z pierwotnymi i wtórnymi niedoborami odporności, dzieci, osoby starsze, nieszczepione.

Rak szyjki macicy nie daje charakterystycznych objawów w pierwszej fazie choroby. Objawy występują dopiero w stadium zaawansowanej choroby. Ponad 60% przypadków raka szyjki macicy wykrywanych jest dopiero w drugim i trzecim stopniu zaawansowania, co sprawia, że leczenie jest trudne i często nieskuteczne. Jednocześnie rak szyjki macicy jest jednym z nielicznych nowotworów, któremu można skutecznie zapobiegać poprzez właściwą profilaktykę oraz wczesną diagnostykę stanów chorobowych predysponujących do jego rozwoju. Dzięki wprowadzeniu w ostatnim okresie szczepionek przeciwko wybranym onkogennym typom wirusów brodawczaka ludzkiego (HPV) – zasadniczego czynnika sprawczego raka szyjki macicy – rysują się nowe, niezwykle obiecujące perspektywy zwalczania tego nowotworu. Dlatego też pacjenci, dzięki regularnym badaniom profilaktycznym i szczepieniom, mogą zmienić zatrważające statystyki podane powyżej. Niestety, zaledwie 30 % Polek poddaje się systematycznej profilaktyce cytologicznej, a szczepionki przeciwko wirusom HPV są jeszcze zbyt mało rozpowszechnione.

Światowa Organizacja Zdrowia rekomenduje wprowadzenie rutynowych szczepień przeciwko HPV w krajach, jeżeli „wprowadzenie szczepień jest wykonywalne w sposób programowy i można zagwarantować ich stabilne finansowanie”. Podkreśla również, że szczepienia powinny być częścią programu zawierającego informację i edukację na temat profilaktyki zakażeń HPV.

U kobiet wczesne zapobieganie zakażeniom HPV stanowi element profilaktyki pierwotnej raka szyjki macicy. Należy podkreślić, że szczepionka HPV jest elementem profilaktyki - nie leczy już nabytej infekcji wirusem brodawczaka, a jedynie zmniejsza ryzyko nowego zakażenia i późniejszego nosicielstwa. Z tego też względu jej skuteczność maleje po rozpoczęciu współżycia płciowego.

I. 2. Dane epidemiologiczne

Zarówno w kraju, jak i na świecie wysoka zachorowalność i umieralność na raka szyjki macicy stanowi od lat nierozwiązany problem epidemiologiczny.

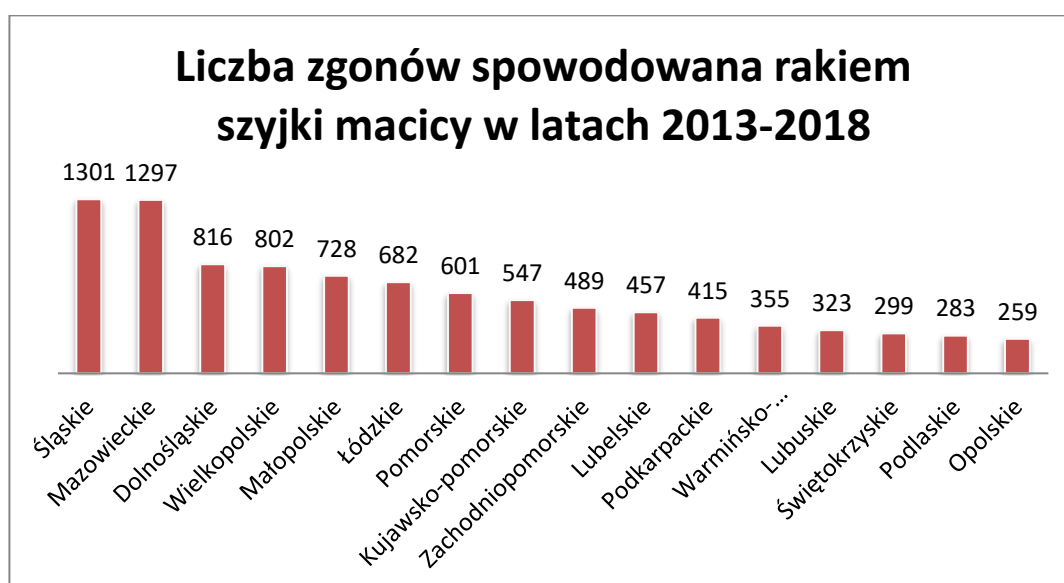
Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że co roku nowotwór ten wykrywany jest u 500 000 kobiet z tego około 300 000 umiera.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEN WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Rejestru Nowotworów

Powyższe dane wskazują województwo dolnośląskie na trzecim miejscu pod względem zachorowalności na raka szyjki macicy wśród kobiet. Najczęściej do rozpoznania choroby dochodzi przypadkowo w trakcie badania ginekologicznego. Wynika to z zaniedbania i braku systematycznych wizyt u ginekologa. W przypadku raka szyjki macicy kluczową ważną rolę odgrywa czas. Im szybciej zostaną zauważone pierwsze objawy wskazujące na to, że w szyjce macicy może rozwinąć się nowotwór, tym większe szanse, że uda się go w pełni pokonać. Zmiany może zauważyć jedynie lekarz ginekolog, bardzo istotne są więc regularne kontrole ginekologiczne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Rejestru Nowotworów

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

Do głównych i najważniejszych objawów zakażenia wirusem HPV zalicza się:

- brodawki stóp, brodawki zwykłe, brodawki płaskie, brodawki młodzieńcze krtani,
- brodawki w okolicach narządów płciowych oraz odbytu tzw. kłykciny kończyste,
- zmiany przednowotworowe żeńskich narządów płciowych (szyjki macicy, sromu i pochwy),
- oraz wspomniany już wcześniej rak szyjki macicy.

Powikłania występują wśród 1 000 000 kobiet zakażonych typem HPV wysoce onkogennym, natomiast u 8 000 kobiet dochodzi do rozwoju raka, a u 1600 kobiet rozwija się inwazyjna postać raka. Śmiertelność raka szyjki macicy oceniana jest na poziomie 50%.

Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienie liczby zachorowań oraz zgonów w województwie dolnośląskim oraz w powiecie strzelińskim z powodu nowotworu raka szyjki macicy w latach 2013 – 2018.

Tab. 1 Zachorowalność i zgony na nowotwór raka szyjki macicy wśród kobiet według podziału na województwo dolnośląskie oraz powiat strzeliński w latach 2013 - 2018

Rok	Liczba zachorowań w woj. dolnośląskim	Liczba zgonów w woj. dolnośląskim	Liczba zachorowań w powiecie strzelińskim	Liczba zgonów w powiecie strzelińskim
2013	255	131	4	3
2014	236	147	2	2
2015	238	134	4	2
2016	212	122	3	2
2017	243	139	6	2
2018	177	143	2	1
Ogółem	1361	816	21	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Rejestru Nowotworów

Praktycznie każda aktywna seksualnie osoba zostanie zakażona wirusem HPV w ciągu swojego życia. Szacowana liczba kobiet i mężczyzn zakażonych HPV na całym świecie wynosi 660 milionów. Rak szyjki macicy stanowi czwartą w kolejności przyczynę zgonów wśród kobiet wywołanych chorobami nowotworowymi.

Każdego roku wirus HPV na całym świecie powoduje ok. 595 000 nowych przypadków raka szyjki macicy, sromu, pochwy i odbytu. Wskaźniki zapadalności na raka szyjki macicy są zróżnicowane: najniższe w Finlandii (4,3/100 000 kobiet), a najwyższe na Haiti (87,3/100 000 kobiet).

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

W krajach gdzie stosowane są powszechne szczepienia przeciw HPV obserwowano:

- zmniejszenie o ponad 80% zakażeń HPV wywołanych typami wchodzącymi w skład szczepionki,
- zmniejszenie częstości występowania brodawek narządów płciowych u mężczyzn i kobiet,
- zmniejszenie o połowę ryzyka rozwinięcia zmian przedrakowych w postaci śródnabłonkowej neoplazji szyjki macicy (CIN2 +) u młodych kobiet,
- zmniejszenie częstości występowania stanów przedrakowych pochwy i sromu u kobiet oraz stanów przedrakowych prącia i odbytu u mężczyzn,
- zmniejszenie ryzyka przewlekłej infekcji typami HPV wchodzącymi w skład szczepionki.

Tab. 2 Liczba osób zaszczepionych przeciwko brodawczakowi ludzkiemu w całym kraju oraz w województwie dolnośląskim w latach 2016 – 2019

Rok	Kraj/Województwo	Wiek w latach		Razem
		0 - 19	20+	
2016	Polska	22710	1384	24094
	Dolnośląskie	3270	64	3334
2017	Polska	19961	1265	21226
	Dolnośląskie	3289	100	3389
2018	Polska	22341	1484	23825
	Dolnośląskie	3222	174	3396
2019	Polska	25079	3658	28737
	Dolnośląskie	3226	271	3497

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Zdrowia publicznego – PZH – Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru

I.3. Opis obecnego postępowania

W ramach Narodowego Funduszu Zdrowia w całym kraju realizowany jest Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Założenia programu mają na celu finansowanie co 3 lata badań cytologicznych skierowanych do kobiet w wieku 25 - 59 lat. Badania są całkowicie bezpłatne i nie wymagają skierowania. Każda kobieta może zgłosić się do wybranej przez siebie placówki medycznej. Bezpłatną cytologię można wykonać w każdym gabinecie ginekologicznym, który ma podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Badania cytologiczne można również wykonać prywatnie. W przypadku stwierdzenia niepokojących zmian lekarz wykonujący badanie zobligowany jest do poinformowania pacjentki o wynikach badania, a także skierowanie jej na dalszą diagnostykę.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

W aktualnym Programie Szczepień Ochronnych na 2021 rok szczepienia przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) znajdują się w wykazie szczepień zalecanych, co oznacza, że nie są finansowane ze środków publicznych Ministerstwa Zdrowia. Szczepionki dostępne są wyłącznie na rynku prywatnym, z możliwością zakupu w punktach aptecznych. Realizacja programu polityki zdrowotnej przeciw HPV zwiększy dostępność szczepionki dla mieszkańców Gminy, a także odciąży finansowo rodziców dziewczynek zakwalifikowanych do Programu.

I. 4. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu

Wirusy brodawczaka ludzkiego (HPV) są przenoszone drogą płciową i wywołują przewlekłe zakażenia. Na podstawie opisanych powyżej danych epidemiologicznych można stwierdzić, że zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego HPV są jedną z głównych przyczyn zachorowań na raka szyjki macicy. Niemal 1/3 zgonów z powodu tej choroby dotyczyło kobiet w wieku 15–49 lat. Częstość występowania zakażenia HPV jest największa u kobiet przed 20. rokiem życia i spada gwałtownie po 30. roku życia. Ma to związek z wiekiem inicjacji seksualnej oraz przemijającym charakterem infekcji u ponad 80% zakażonych

Rak szyjki macicy na żadnym z etapów swojego rozwoju nie daje charakterystycznych objawów klinicznych. Zależą one przede wszystkim od stopnia zaawansowania nowotworu i umiejscowienia przerzutów. Upławy i krwawienia z dróg rodnych są objawami bardzo częstych chorób nienowotworowych i są przyczyną najczęstszego zgłaszania się do ginekologów. Te niespecyficzne objawy towarzyszą stanom zapalnym pochwy i zaburzeniom hormonalnym, które mogą występować w każdym wieku. W przypadkach raka występują one w wyższych stadiach zaawansowania choroby. Leczenie raka szyjki macicy odbywa się jedną z trzech metod: chirurgia, radioterapia, chemioterapia. W zależności od stopnia zaawansowania choroby można podjąć decyzję o połączeniu wszystkich metod. Powyższe informacje stanowią niejako przestrożę dla młodych kobiet, dlatego wdrożenie programu i prowadzenie intensywnych działań profilaktycznych ograniczających występowanie i skutki tej choroby są tak bardzo ważne.

Dodatkowo kobiety bardzo rzadko zgłaszają się na badania cytologiczne, a niekorzystne wskaźniki epidemiologiczne wymagają wprowadzenia działań edukacyjnych oraz profilaktyki pierwotnej, jaką są szczepienia ochronne przeciwko wirusowi HPV. Działania takie przyczynią się do zmniejszenia liczby zachorowań na raka szyjki macicy wśród szczepionych dziewcząt, a prowadzona edukacja będzie miała wpływ na wzrost świadomości dotyczącej czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi raka szyjki macicy i odpowiedzialności młodych ludzi i ich rodziców za własne zdrowie i życie.

Jak już wcześniej zostało wspomniane szczepienie przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego nie zostało zapisane w obowiązkowym Programie Szczepień Ochronnych na rok 2021. W Polsce eksperci rekomendują szczepienia przeciwko

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

wirusowi HPV młodych dziewcząt jako skuteczne przeciwdziałanie zmianom nowotworowym szyjki macicy. Jednakże do pełnej skuteczności ochrony przez zachorowaniem na raka szyjki macicy tak ważne jest wykonywanie okresowych badań cytologicznych.

Wprowadzenie programu polityki zdrowotnej szczepień w Gminie Strzelin zwiększy przede wszystkim dostępność do szczepionek, a także może przyczynić się do poprawy zdrowia społeczności lokalnej.

II. Cele programu polityki zdrowotnej i mierniki efektywności jego realizacji

II.1. Cel główny

Zasadniczym celem wdrożenia programu polityki zdrowotnej w Gminie Strzelin jest zmniejszenie zachorowalności na choroby wywołane wirusem HPV oraz zmniejszenie umieralności również spowodowanych tym wirusem poprzez prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej w szkołach oraz wykonanie w każdym roku obowiązywania Programu, szczepień przeciwko wirusowi HPV wśród dziewczynek w wieku 14 lat zamieszkałych na terenie Gminy Strzelin.

Z uwagi na fakt, iż efekty powyższego celu możliwe są do zaobserwowania na przestrzeni wielu lat, dlatego istotne jest ustalenie celów szczegółowych, możliwych do przeanalizowania w krótszym czasie.

II.2. Cele szczegółowe

Program zakłada realizację następujących celów szczegółowych:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstaniu,
- zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości rodziców, a także dziewczynek i chłopców w wieku szkolnym w zakresie ryzykownych zachowań oraz chorób przenoszonych drogą płciową, w tym zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego,
- podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy,
- rozpowszechnianie wśród młodzieży szkolnej informacji dotyczących systematycznego wykonywania badań w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych.

II.3. Oczekiwane efekty

Wprowadzenie szczepień ochronnych na terenie Gminy Strzelin będzie skutkowało wyraźnym zmniejszeniem występowania zmian nowotworowych

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

w obrębie szyjki macicy. Ponadto w perspektywie wieloletniej zmniejszy się też zachorowalność na raka szyjki macicy wywołana wirusem HPV.

Popularyzowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród rodziców i uczniów na temat skuteczności szczepień oraz prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających w znacznym stopniu zachorowalności na choroby przenoszone przez wirus brodawczaka ludzkiego zdecydowanie wpłyną na podniesienie poziomu wiedzy i świadomości.

Oczekiwane efekty są ściśle powiązane z wyznaczonymi powyżej celami Programu. Jednakże z uwagi na wieloletni okres analizy wpływu szczepionki na zmniejszenie zachorowalności na raka szyjki macicy, efekty wdrożenia Programu mogą być widoczne dopiero po tym czasie.

Badania potwierdzające efektywność medyczną szczepionek prowadzone są na bieżąco w skali światowej. Światowa Organizacja Zdrowia rekomenduje wprowadzenie rutynowych szczepień przeciwko HPV w krajach, jeżeli „wprowadzenie szczepień jest wykonywalne w sposób programowy i można zagwarantować ich stabilne finansowanie”. Podkreśla również, że szczepienia powinny być częścią programu zawierającego informację i edukację na temat profilaktyki zakażeń HPV.

II.4. Mierniki efektywności realizacji programu polityki zdrowotnej

Założonym celom programu odpowiadają następujące mierniki:

- liczba dziewczynek w wieku 14 lat, zamieszkująca na terenie Gminy Strzelin,
- liczba przyjętych oświadczeń rodziców/opiekunów prawnych o wyrażeniu zgody na szczepienie dziecka,
- liczba dziewczynek zaszczepionych w Programie,
- liczba dziewczynek, które nie zostały zaszczepione z powodu przeciwwskazań zdrowotnych,
- liczba odbiorców kampanii informacyjno-edukacyjnej wśród rodziców, dziewczynek i chłopców w wieku szkolnym,
- stopień osiągnięcia sukcesu, określony procentowo: liczba zadeklarowanych dziewczynek/liczba zaszczepionych dziewczynek,
- liczba kobiet, które zachorowały na raka szyjki macicy.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

III. Charakterystyka populacji docelowej oraz charakterystyka interwencji, jakie są planowane w ramach programu polityki zdrowotnej

III.1. Populacja docelowa

Odbiorcami programu polityki zdrowotnej będą dziewczynki w wieku 14 lat, z roczników 2007, 2008 oraz 2009 zamieszkujących na terenie Gminy Strzelin.

Decyzję o zaszczepieniu dziewczynek w wieku 14 lat podjęto z uwagi na brak szczepionki w roku ubiegłym. Celem było uniknięcie pominięcia dziewczynek z jednego rocznika. Przed rozpoczęcie realizacji programu szczepień planowane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród dziewcząt w wieku 14 lat, zamieszkałych na terenie miasta i gminy Strzelin oraz wśród ich rodziców/opiekunów prawnych.

Tab. 3 Liczba dziewczynek zamieszkałych na terenie Gminy Strzelin kwalifikujących się do programu

Rok urodzenia	Wiek	Ilość
2007	14 lat	107
2008	13 lat	98
2009	12 lat	95
RAZEM		300

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ewidencji Ludności Urzędu Miasta i Gminy Strzelin, stan na dzień 31.03.2021 r.

Według danych przedstawionych powyżej szacuje się, że liczba dziewczynek w wieku 14 lat włączona do programu na Gminy Strzelin w latach 2021 – 2023 wyniesie łącznie 300 osób, z tym że w pierwszym roku realizacji programu będzie to 107 dziewczynek.

Programem polityki zdrowotnej przeciwko HPV będą objęte kolejno:

- w roku 2021 – dziewczynki z rocznika 2007,
- w roku 2022 – dziewczynki z rocznika 2008,
- w roku 2023 – dziewczynki z rocznika 2009.

Mieszkańcy Gminy Strzelin będą informowani o programie zdrowotnym za pośrednictwem lokalnych mediów społecznościowych, plakatów, ulotek, na stronie internetowej gminy oraz w lokalnej gazecie. Informacje dotyczące programu będzie można również uzyskać w placówkach leczniczych. Każdego roku realizacji programu będzie przeprowadzona kampania edukacyjno-informacyjna skierowana do rodziców/opiekunów prawnych i dziewczynek kwalifikujących się do szczepienia oraz do chłopców z roczników 2007, 2008 i 2009 i do ich rodziców/opiekunów

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

prawnych. Ponadto corocznie zostanie oszacowana liczba dziewczynek 14 letnich, które będą deklarowały chęć udziału w programie oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację niniejszego programu. Akcja edukacyjno-informacyjna oraz jej harmonogram i związane z tym szczegóły zostaną podane przez wyłonionego w konkursie ofert realizatora Programu.

Najważniejszym kryterium kwalifikacji do udziału w Programie szczepień ochronnych będzie, oprócz wieku, płci i miejsca zamieszkania, wynik kwalifikującego badania lekarskiego, a także pisemne oświadczenie o wyrażeniu zgody rodziców/opiekunów prawnych dziewczynek na wykonanie szczepienia. Program szczepień ochronnych przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego będzie miał charakter otwarty.

Szczepienia wykonane będą zgodnie z obowiązującą procedurą (badania lekarskie, podanie dwóch dawek szczepionki). Ponadto dziewczynki zostaną poinformowane o akcji w trakcie zajęć szkolnych (np. godziny wychowawczej w formie stacjonarnej lub on-line), natomiast ich rodzice/opiekunowie podczas wywiadówek również w formie stacjonarnej lub on-line).

Z uwagi na fakt, iż dane zawarte w tabeli 3 przedstawiają stan na dzień 31 marca 2021 r., w związku z czym w trakcie realizacji programu mogą być modyfikowane.

III.2. Kryteria kwalifikacji do udziału w programie polityki zdrowotnej oraz kryteria wyłączenia z programu polityki zdrowotnej

Na terenie miasta i gminy Strzelin zostanie przeprowadzona kampania informacyjna dla rodziców i opiekunów prawnych dziewczynek na temat przystąpienia i udziału w Programie.

Kampania ma na celu zapewnienie wysokiej frekwencji dziewczynek, które wezmą udział w programie poprzez dostarczenie pełnej i kompleksowej informacji na temat warunków i realizacji programu. Organizator programu – Urząd Miasta i Gminy w Strzelinie zobowiązuje się do zamieszczenia wszystkich niezbędnych informacji na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń Urzędu oraz w lokalnej prasie. Natomiast realizator programu – podmiot leczniczy wyłoniony w otwartym konkursie ofert zobowiązuje się zapewnić m. in.: zamieszczenie informacji na stronie internetowej, w siedzibie realizatora, na ulotkach i plakatach oraz przedstawi zakres i harmonogram planowanych działań edukacyjnych.

Do programu będą zakwalifikowane dziewczynki w wieku 14 lat, zamieszkałe na terenie Gminy Strzelin. W pierwszym roku realizacji programu zostanie zaszczepiony rocznik 2007 w systemie dwu-dawkowym. Ponadto każda dziewczynka zostanie poddana badaniu lekarskiemu, po którym zostanie stwierdzony brak przeciwwskazań bądź przeciwwskazania do wykonania szczepienia. Najważniejszym z kryteriów uczestnictwa w programie będzie złożenie pisemnego oświadczenia o wyrażeniu zgody przez rodzica/opiekuna prawnego o podaniu szczepionki.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

III.3. Planowane interwencje

Program przewiduje przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej, której celem jest podniesienie świadomości na temat zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego oraz zachęcić do uczestnictwa w programie. Kampania skierowana będzie do wszystkich dziewczynek oraz chłopców z rocznika 2007, 2008 oraz 2009 zamieszkałych na terenie Gminy Strzelin. Materiały informacyjne w postaci ulotek i plakatów zawierające informacje na temat wirusa HPV, skutków jego zakażeniem oraz możliwości wzięcia udziału w programie szczepień zostaną rozpowszechnione w różnych instytucjach gminy. Materiały informacyjno-edukacyjne umieszczone zostaną również w lokalnych mediach społecznościowych, stronach internetowych oraz w lokalnej gazecie.

Realizator programu zostanie wyłoniony w drodze konkursu zgodnie z art. 48 b ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.) oraz art.17 ust.1 i art. 22 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm.).

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego podaje, iż na polskim rynku dostępne są trzy rodzaje szczepionki przeciwko HPV: 2-walentne, 4-walentne oraz 9-walentne. Pierwsza z nich 2-walentna zwana Cervarix skierowana jest przeciw typom HPV-16 i HPV-18. Kolejna szczepionka 4-walentna, zwana Gardasil* skierowana jest przeciw typom HPV-6, HPV-18, HPV-6 i HPV-11. Szczepionka jest podawana w celu zapobiegania wystąpieniu zmian przed nowotworowych narządów płciowych i odbytnicy, raka szyjki macicy, raka odbytnicy oraz brodawek narządów płciowych, tzw. kłykcin kończystych związanych przyczynowo z określonymi typami HPV. Ostatnim rodzajem szczepionki jest 9-walentna, zwana Gardasil 9 skierowana jest przeciw typom HPV-6, HPV-11, HPV-16, HPV-18, HPV-31, HPV-33, HPV-45, HPV-52, HPV-58. Szczepionka jest podawana jako ochrona przed zmianami przednowotworowymi i rakiem szyjki macicy, sromu, pochwy i odbytu oraz brodawkami narządów płciowych kończystych związanych przyczynowo z określonymi typami HPV. Obecnie ze względu na szeroką ochronę oraz porównywalne bezpieczeństwo rekomendowane są szczepionki 9-walentne zapewniające większą skuteczność w porównaniu ze szczepionką 2 i 4 walentną.

Program zakłada zastosowanie szczepionki 9-walentnej w schemacie 2-dwakowym.

III.4. Sposób udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach programu polityki zdrowotnej

Aktualnie szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego nie są w naszym kraju refundowane ze środków publicznych.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na rok 2021, szczepienia przeciwko wirusowi HPV znajdują się w wykazie szczepień zalecanych, niefinansowanych ze środków będących w budżecie Ministerstwa Zdrowia.

Program polityki zdrowotnej w Gminie Strzelin zakłada, że szczepienia ochronne przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego przeprowadzane przez realizatora programu dla dziewczynek w wieku 14 lat będą świadczeniem bezpłatnym, wykonywanym do wyczerpania zaplanowanych w budżecie Gminy Strzelin środków finansowych.

III.5. Sposób zakończenia udziału w programie polityki zdrowotnej

Zakończenie udziału w Programie jest możliwe na każdym etapie realizacji programu na życzenie uczestnika. Zakończenie udziału w programie może być spowodowane:

- brakiem oświadczenia o wyrażeniu zgody rodzica/opiekuna prawnego na wykonanie szczepienia,
- pojawieniem się przeciwwskazań medycznych do podania szczepionki,
- wyczerpaniem puli szczepionek.

IV. Organizacja programu polityki zdrowotnej

IV.1. Etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach etapów

Program profilaktyki zdrowotnej zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego będzie realizowany w latach 2021-2023.

W każdym roku realizacji programu będą podejmowane następujące etapy:

1. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizatora programu.
2. Wybór jednostki realizującej program w drodze otwartego konkursu ofert zgodnie z art. 48 b ust.1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.) oraz art.17 ust.1 i art. 22 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm.), tak aby działania medyczne i edukacyjne były przeprowadzone w sposób merytorycznie właściwy w oparciu o zasoby finansowe Gminy Strzelin oraz wg harmonogramu opracowanego przez realizatora w uzgodnieniu z organizatorem. Realizatorem programu powinien być podmiot wykonujący działalność leczniczą, wybrany w drodze otwartego konkursu ofert, posiadający wyspecjalizowaną kadrę oraz bazę niezbędną do realizacji programu. Wyposażenie punktu szczepień oraz kwalifikacje personelu muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami.
3. Kampania informacyjna będzie przeprowadzona we współpracy przez organizatora i realizatora programu.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

4. Kampania edukacyjna zostanie przeprowadzona przez realizatora programu wśród rodziców/opiekunów prawnych oraz wśród dziewczynek kwalifikujących się do udziału w programie i do chłopców z roczników 2007, 2008 i 2009. Działania edukacyjne mają zwrócić uwagę na właściwe zachowania zdrowotne młodzieży i znaczenie przesiewowych badań cytologicznych. W ramach działań edukacyjnych opracowane zostaną ulotki, plakaty informacyjne na temat zalecanych szczepień ochronnych HPV, wskazujące na skuteczność szczepień oraz zawierające informacje na temat ryzyka zakażeń i zachorowań na raka szyjki macicy. Podstawowymi formami kampanii informacyjno-edukacyjnej będą między innymi spotkania z uczniami polegające na podnoszeniu poziomu wiedzy w zakresie zakażenia wirusem HPV, a także rozpowszechnianie materiałów poglądowych przedstawiających dane z zakresu epidemiologii chorób nowotworowych.
5. Przyjmowanie zgłoszeń i pisemnych oświadczeń o wyrażeniu zgody rodziców/opiekunów prawnych na szczepienie.
6. Przeprowadzenie badania lekarskiego i kwalifikacja do szczepienia.
7. Przeprowadzenie szczepienia, które zostanie wykonane zgodnie z obowiązującą procedurą, tj. podanie dwóch lub trzech dawek szczepionki według zaleceń producenta i udokumentowanie podania szczepionki.
8. Systematyczny monitoring realizacji programu. Program będzie monitorowany przez cały okres jego realizacji, a także po jego zakończeniu przez realizatora programu. Realizator programu przedstawi w trakcie realizacji Programu po zakończonym miesiącu kalendarzowym sprawozdanie o liczbie osób zakwalifikowanych do programu oraz liczbie osób zaszczepionych. Po zakończeniu Programu realizator będzie zobowiązany złożyć sprawozdanie z całości realizacji programu.

IV.2. Warunki realizacji programu polityki zdrowotnej dotyczące personelu, wyposażenia i warunków lokalowych

Szczepienia ochronne będą realizowane przez podmiot prowadzący działalność leczniczą na terenie Gminy Strzelin na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm.).

Realizator zobowiązany będzie spełnić warunki wykonywania szczepień ochronnych, w tym:

- szczepienia będą przeprowadzone przez personel medyczny, który spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1845 ze zm.),
- szczepienia będą realizowane w pomieszczeniach, które pod względem technicznymi sanitarnym spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

wykonywającego działalność leczniczą (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 739 z późn. zm.),

- podanie szczepionki musi być zgodne ze schematem określonym przez producenta.

V. Sposób monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej

V.1. Monitorowanie

Ocena „zgłaszalności” do programu będzie monitorowana w trakcie trwania programu oraz po zakończeniu programu na podstawie list uczestnictwa.

Realizator programu zobowiązany będzie również do składania raz w miesiącu sprawozdania z realizacji programu, w którym powinny zostać zawarte następujące informacje:

- liczba dziewczynek zakwalifikowanych do szczepienia,
- liczba dziewczynek zaszczepionych,
- liczba dziewczynek, które nie zostały zaszczepione z powodu przeciwwskazań lekarskich,
- liczba dziewczynek, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie.

Ocena jakości świadczeń będzie dokonywana na bieżąco przez organizatora programu. Wszystkie świadczenia realizowane przez realizatora – podmiot leczniczy wyłoniony w postępowaniu konkursowym podlegać będą standardowej ocenie ze strony zarówno organizatora programu, jak i ze strony rodziców/opiekunów prawnych dziewczynek biorących udział w programie. Dodatkowo każdy rodzic/opiekun prawny zakwalifikowanych do programu dziewczynek będzie poinformowany o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do organizatora programu w zakresie jakości uzyskanych świadczeń.

Ponadto po zakończeniu szczepienia uczestnicy programu wypełnią anonimową ankietę, dotyczącą badania satysfakcji ze sposobu realizacji programu i jakości udzielonych świadczeń.

V.2. Ewaluacja

W ramach monitorowania i ewaluacji programu zostaną ponadto określone następujące wielkości:

- populacja dziewcząt kwalifikujących się do szczepienia, zgodnie z przyjętymi kryteriami,
- liczba dziewczynek objętych programem, które otrzymały wszystkie dawki szczepionki,
- liczba spotkań edukacyjnych,

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

- liczba odbiorców edukacji zdrowotnej – dziewczynek i ich rodziców/opiekunów prawnych,
- liczba wydrukowanych materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- opinie odbiorców Programu.

Ocena efektywności programu dokonana będzie na podstawie następujących danych:

- liczba zaszczepionych dziewczynek w stosunku do liczby uprawnionych do szczepienia,
- poziom frekwencji (efektywność programu szczepień przeciwko HPV zależy w dużej mierze od uczestnictwa w programie. Im wyższa frekwencja tym większe prawdopodobieństwo uzyskania efektu zbliżonego do opisywanego w cytowanej literaturze naukowej),
- analiza statystyczna zapadalności na raka szyjki macicy w perspektywie wieloletniej (statystyka i dane Centrum Onkologii).

VI. Budżet programu polityki zdrowotnej

VI.1. Koszty jednostkowe

Planuje się, że koszt szczepienia jednej dziewczynki, tj. koszt zakupu szczepionki (dwie dawki), koszt badania lekarskiego kwalifikującego do szczepienia, koszt podania szczepionki oraz koszty działań edukacyjno-informacyjnych, to koszt szacowany w granicach od 700 do 800 zł.

VI.2. Koszty całkowite

Środki na realizację programu zostały zabezpieczone w budżecie Gminy Strzelin na rok 2021 w dziale 851 rozdział 85195 § 4280 w kwocie 40 000,00 zł. Realizator programu będzie wykonywał program do wyczerpania przyznanych środków.

W latach 2021-2023 na realizację programu wyasygnowana zostanie kwota 120 000,00 zł, z możliwością jej zmiany w zależności od środków finansowych w danym roku budżetowym.

VI.3. Źródła finansowania

Program w całości będzie finansowany przez Gminę Strzelin.

VII. Bibliografia

1. *Wojciechowska Urszula, Didkowska Joanna. Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce. Krajowy Rejestr Nowotworów, Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy.*
2. *Profilaktyka HPV w Polsce. Wytyczne dla organizacji programów profilaktycznych przez jednostki samorządu terytorialnego. Wydanie drugie poprawione, czerwiec 2013.*
3. *Dr n. med. Ewa Surynt, Europejskie Centrum Zdrowia Otwock*
<https://www.zwrotnikraka.pl/objawy-raka-szyjki-macicy/>
4. *Lek. med. Paulina Cichoń, Klinika Chirurgii Onkologicznej, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku,*
https://www.onkonet.pl/dp_hpv_rak_szyjkimacicy.php
5. <http://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/hpv/?print-version>
6. *Krajowy Rejestr Nowotworów,* <http://onkologia.org.pl/nowotwory-szyjki-macicy/>.
7. <https://www.gov.pl/web/gis/program-szczepien-ochronnych-na-rok-2021>.
8. *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.).*
9. *Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm.).*
10. <https://szczepienia.pzh.gov.pl/faq/jakie-szczepionki-przeciw-hpv-sa-dostepne-na-rynku/>.
11. <https://kolposkopia.com/wp-content/uploads/2019/01/Rekomendacje-PTG-2011.pdf>.
12. <https://szczepienia.pzh.gov.pl/badania-potwierdzaja-dlugoterminowa-skuteczosc-szczepionki-przeciw-hpv/>.
13. <https://www.mp.pl/szczepienia/aktualnosci/231849,ecdc-opublikowalo-nowe- stanowisko-na-temat-szczepien-przeciwko-hpv>.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

Załącznik nr 1 do Programu

**OŚWIADCZENIE O WYRAŻENIU ZGODY RODZICA / OPIEKUNA PRAWNEGO
NA SZCZEPIENIE DZIECKA PRZECIWKO WIRUSOWI HPV**

Nazwisko i Imię dziecka:

PESEL:

Imię i Nazwisko Rodzica/ Opiekuna prawnego:

Telefon kontaktowy rodzica/opiekuna prawnego:

Adres zamieszkania dziecka:

.....

(kod pocztowy, miasto, ulica, nr domu i mieszkania)

Nazwa Szkoły, do której dziecko uczęszcza:

Przynależność do Podstawowej Opieki Zdrowotnej:

.....

(nazwa placówki i jej adres)

Wyrażam zgodę na wykonanie szczepienia

(imię i nazwisko dziecka)

przeciwko zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego HPV typu 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52, 58 w ramach realizowanego „**Programu Profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dla dziewczynek z rocznika 2007, 2008, 2009 zamieszkałych na terenie Gminy Strzelin**” finansowanego z budżetu Gminy Strzelin.

Szczepienia wykonywane są dwoma dawkami w odstępach:

- 1 dawka,

- 2 dawka za 5-6 miesięcy.

Oświadczam, że jako Rodzic/Opiekun prawny zostałam/zostałem zapoznana/zapoznany z zasadami i terminami realizacji szczepień oraz ich celowości, działaniu i ewentualnych następstwach podania szczepionki.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w formularzu zgody dla potrzeb niezbędnych do realizacji „Programu Profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dla dziewczynek z rocznika 2007, 2008, 2009 zamieszkałych na terenie Gminy Strzelin” zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1).

.....
(data i czytelny podpis Rodzica / Opiekuna)

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEŃ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO
(HPV) DLA DZIEWCZYNEK Z ROCZNIKA 2007, 2008 i 2009
ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY STRZELIN
OKRES REALIZACJI: LATA 2021-2023**

Załącznik nr 2 do Programu

**Ankieta satysfakcji uczestnika programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka
ludzkiego dla dziewczynek z rocznika 2007, 2008 i 2009 zamieszkałych na terenie
Gminy Strzelin**

I. Ocena rejestracji

Jak Pan/Pani ocenia	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle
szybkość załatwienia formalności podczas rejestracji					
uprzejmość osób rejestrujących					
dostępność rejestracji telefonicznej					

II. Ocena wizyty lekarskiej

Jak Pan/Pani ocenia	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle
uprzejmość i życzliwość lekarza					
poszanowanie prywatności podczas wizyty					
staranność i dokładność wykonywania badania					
sposób przekazania informacji dot. HPV					
sposób przekazania informacji dot. metod zapobiegania zakażeniom HPV, w tym poprzez szczepienia ochronne					

III. Ocena opieki pielęgniarskiej w trakcie szczepienia

Jak Pan/Pani ocenia	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle
uprzejmość i życzliwość pielęgniarki					
poszanowanie prywatności podczas szczepienia					
staranność wykonywania szczepienia					

IV. Ocena warunków panujących w przychodni

Jak Pan/Pani ocenia	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle
czystość w poczekalni					
wyposażenie w poczekalni (krzesła itp.)					
dostęp i czystość w toaletach					

V. Dodatkowe uwagi/opinie

--